

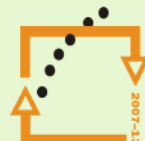
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Střední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 06. 02. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_19_CJL_M

Ročník: II.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Jazyk a komunikace

Tematický okruh: Tvarosloví

Téma: Přídavná jména – stupňování

Metodický list/anotace:

Žáci se naučí stupňovat přídavná jména, seznámí se se zvláštnostmi ve 2. a 3. stupni;
možné využití ve 4. ročníku jako opakování k maturitní zkoušce.

Stupňování – komparace

- **1. stupeň (pozitiv)** – základní stupeň vlastnosti
- **2. stupeň (komparativ)** – větší stupeň vlastnosti, srovnává (pomocí spojky než); tvoří se příponou -í, -ejší/-ější
- **3. stupeň (superlativ)** – největší míru vlastnosti, připojuje se předpona nej- k 2. stupni

NEPRAVIDELNĚ SE STUPŇUJÍ NAPŘ.:

Malý, menší, nejmenší; dobrý, lepší, nejlepší; špatný, horší, nejhorší; velký, větší, největší.

Některá přídavná jména není možné stupňovat!

Dřevěný

Včerejší

Tamní

Tamější

Tamější není 2. stupeň od tamní!

Tvoření komparativu:

složitější případy stupňování

Koncovkou -í se tvoří 2. stupeň na -ký a k se přitom měkčí na -č: lehký – lehčí.

Přípona -ký se však často odsouvá a připojuje se -ší (krátký – kratší); stejně se odsouvají i přípony -oký, -ný, -ní (hluboký – hlubší).

Před příponou -ší se některé souhlásky mění: ch v š, h v ž, z v ž, s v š, někdy d v z (tichý – tišší, drahý – dražší, snadný – snazší).

Odvozená přídavná jména se stupňují příponou -ejší/-ější.

Utvořte 2. stupeň od př. jmen:

utvořená přídavná jména napište!

1. Hezký, měkký, tenký, křehký, vlhký, břitký.
2. Krátký, těžký, sladký, vysoký, jednoduchý, úzký, nízký, tichý, suchý, řídký, prudký.
3. Křehký, hustý, vlhký, hebký, mělký, trpký.
4. Růžový, nový, přátelský, skromný, lakomý, tajemný, upřímný, přímý, dojemný, rozumný, zřejmý, skromný.

Řešení

1. Hezčí, měkčí, tenčí, křehčí, vlhčí, břitčí
2. Kratší, těžší, sladší, vyšší, jednodušší.
3. Křehčí i křehčejší, hustší i hustější, vlhčí i vlhčejší, hebčí i hebčejší, mělčí i mělčejší, trpký i trpčejší.
4. Růžovější, novější, přátelštější, skromnější, lakomější, tajemnější, upřímnější, přímější, dojemnější, rozumnější, zřejmější, skromnější.

Doplňte do přirovnání přídavná jména!

Přídavná jména vystupňujte!

- ... jako proutek
- ... jako liška
- ... jako noc
- ... jako kostelní myš
- ... jako páv
- ... jako vlk
- ... jako řípa
- ... jako včelička
- ... jako rak
- ... jako sova

Řešení

- Štíhlý – štíhlejší – nejštíhlejší
- Chytrý – chytřejší – nejchytřejší, mazaný – mazanější – nejmazanější
- Tmavý – tmavější/tmavší, nejtmavější/nejtmavší
- Chudý – chudší – nejchudší
- Namyšlený – namyšlenější – nejnamyšlenější
- Hladový – hladovější – nejhladovější
- Zdravý – zdravější – nejzdravější
- Pilný – pilnější – nejpilnější
- Červený – červenější – nejčervenější
- Moudrý – moudřejší – nejmoudřejší

Citace, zdroje a literatura

- MELICHAR, Jiří; STYBLÍK, Vlastimil. *Český jazyk*. Praha: Fortuna, 2009, ISBN 80-7168-892-4.